

Kristianstads län.

Kristianstad.

Apoteket Svanen.

1624.

Sitt första apotek fick staden 1624, och dess förste innehafvare hette Christian Carlsen, hvars privilegiebref är dateradt Köpenhamn i aug. 1624. Privilegiet var personligt och skulle gälla i 6 år, men öfverflyttades genom K. brefvet af d. 7 aug. 1629 på Peder Carlsen. Icke heller Peder Carlsen var länge i besittning af apoteket. Genom K. brefvet af d. 6 febr. 1637 öfvergick det till Jörgen Kniphoff, förmodligen en inflyttad tysk. Två år senare är denne emellertid död, och apotekare blir då, d. 4 april 1639, Christoffer Krudup, som var från »Erfort uti Westfalen». Hans apotekaretid i Kristianstad blef icke längre än företrädarens, ty d. 20 okt. 1641 öfvergick apoteket till Paul Klug, också härstammande från Tyskland. Därefter synes ingen förändring hafva inträffat under den danska tiden. Då apoteket efter Klugs död i slutet af 1660-talet vansköttes, fann sig landshöfding Dureel, förnämligast af hänsyn till garnisonen, föranlåten att inskrida, och han »införskref med stort besvär en främmande apotekare». I okt. 1673 skref Dureel, att denne hade »apoteket inrättat och med åtskilliga sköna och kostliga species detsamma förstärkt, varandes nu sinnad ånyo resa ut och en del flera saker till dess fullkommeliga fournerande inhämta, så att detta apotek skall bli så väl försedt som något annat i landet». Halftannat decennium därefter klagades dock ånyo öfver apotekarens »försummelse, opasslighet och obekvämlighet apoteket förestå». Apotekare var då antagligen Severin Lund. Efter honom synes Jacob von Doren hafva innehaft apoteket.

Apoteket var först beläget i stadens norra del vid Östra storgatan. År 1846 flyttades det till n:o 33 och 36 Västra storgatan, och erhöll där tidsenlig inredning i lämpliga lokaler. Apoteket kvarblef här till 1918, då det af apotekare Georg Horner på grund af K. Maj:ts tillstånd d. 1 mars s. å. flyttades till fastigheten n:o 41 i hörnet af Nya boulevardgatan och Stortorget. Apoteket afsynades i sina nya lokaler d. 8 aug. s. å.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 125,000 kronor.

VON DOHREN, JACOB. Född d. ... i Mühlhausen, Preussen.

Föräldrar:

Död d. ... 1693.

Gift d. ... med LUCIA ... , född d. ... , begrafd d. 29 dec. 1723, gift 2) d. ... 1696 med apotekaren JOHAN SAMUEL RACHEL, född d. ... , död d. ... 1710.

Barn: JOHAN LORENTZ, döpt d. 27 okt. 1689, begrafd d. 3 juli 1731. Kyrkoherde i Finja; — RUTGER, född d. ... 1689, död d. ... 1754. Handlande; — NICOLAUS, född d. ... 1690, död d. ... 175 ... Apotekare i Hälsingborg.

RACHEL, JOHAN SAMUEL. Född d. ... i Tyskland.

Föräldrar:

R. erhöll privilegium å apoteket Svanen i Kristianstad d. 8 jan. 1697. Rådman 1707—1710.

Död d. ... 1710, begrafd d. 15 april.

Gift d. ... 1696 med LUCIA VON DOHREN, född d. ... , begrafd d. 29 dec. 1723, gift 1) d. ... med apotekaren JACOB VON DOHREN, född d. ... , död d. ... 1693.

Barn: MARGARETA CHRISTINA, döpt d. 31 okt. 1697, död d. 21 aug. 1760, gift d. ... med apotekaren JOHAN CHRISTIAN GRAPENGIESER, född d. ... 1683, död d. 13 juli 1763; — JAN SAMUEL, född d. 8 dec. 1699, död d. ... ; — MAURITZ, född d. 9 okt. 1701, död d. 11 febr. 1758. Apotekare i Linköping; — JACOB CASPER, född d. 29 okt. 1705, död d. ...

GRAPENGIESER, JOHAN CHRISTIAN. Född d. . . . 1683 i Tyskland.

Föräldrar:

G. förestod under 5 år apoteket Svanen i Kristianstad efter företrädarens död, och undfick privilegium å apoteket d. 24 okt. 1720. År 1751 sålde han apoteket till sin måg, apotekaren J. H. Hardtman.

Död d. 13 juli 1763.

Gift d. . . . med MARGARETA CHRISTINA RACHEL, döpt d. 31 okt. 1697, död d. 21 aug. 1760, dotter till apotekaren JOHAN SAMUEL RACHEL och LUCIA VON DOHREN.

Barn: En son, född d. . . ., begrafd d. 7 okt. 1722; — En son ISAC, född d. . . ., begrafd d. 4 jan. 1723; — MARIA ELISABETH, född d. . . ., begrafd d. 26 febr. 1745, gift med handlanden HANS PETTER WITTE, född d. . . ., begrafd d. 8 okt. 1745; — CHRISTINA, född d. 3 febr. 1726, död d. 21 okt. 1751, gift d. 18 jan. 1751 med apotekaren JOHAN HINRICH HARDTMAN, född d. . . . 1725, död d. 26 april 1785.

HARDTMAN, JOHAN HINRICH. Född d. . . . 1725 i Magdeburg.

Efter skolstudier i Braunschweig erhöill H. undervisning i apotekaryrket hos sin morbroder, apotekaren Christian Neblung i Altona. Var sedan anställd å apotek i Roeskilde och Flensborg samt kom därpå till Sverige. Konditionerade här först hos apotekare Grapengieser i Kristianstad och därefter å apoteket i Karlshamn till d. 5 febr. 1751, då H. efter uppgjort köp af apoteket i Kristianstad, med K. colleg. medici tillåtelse, examinerades till apotekare i Lund af professor Rosén och dåv. provinsialläkaren Retzius. Han innehade sedan apoteket till sin död.

Död d. 26 april 1785.

Gift 1) d. 18 jan. 1751 med CHRISTINA GRAPENGIESER, född d. 3 febr. 1726, död d. 21 okt. 1751, dotter till apotekaren JOHAN CHRISTIAN GRAPENGIESER och MARGARETA CHRISTINA RACHEL.

2) med LUCIA CATHARINA HILDEBRAND, född d. 7 okt. 1732, död d. 1 dec. 1757, dotter till — —.

Barn: JOHAN GEORG, född d. 5 maj 1756, död d. 7 febr. 1825. Med. dr., assessor i K. colleg. medicum. Regements-

läkare vid K. Svea lifgarde; — DOROTHEA CATHARINA, född d. . . ., död d. 2 dec. 1783, gift d. . . . med fortifikationskas-sören i Kristianstad NOACH NORDGREN, född d. . . . 1741, död d. 2 april 1798; — JOHANNA ELISABETH, född d. 17 sept. 1753, död d. . . ., gift d. . . . med kaptenen vid K. fortifikationen PETER ANDERS KLINT, född d. 26 juni 1764, död d. 10 nov. 1790; — CHRISTINA, född d. . . . 1756, död d. . . . 1839, gift d. 3 juli 1786 med kyrkoherden i Sjörup, magister LARS HELLMAN, född d. 5 febr. 1754, död d. 4 sept. 1821.

3) d. 6 aug. 1758 med ANNA CHRISTINA NORNGREN, född d. . . ., död d. 30 maj 1785, dotter till rådmannen ANDERS NORNGREN och INGRID BRANDT.

Barn: CHRISTIAN FREDRIK, född d. 18 juli 1759, död d. . . . 1800. Farmacie studiosus.

CRONIUS, PETER. Född d. 2 sept. 1775 i Kristianstad.

Föräldrar: Handlanden LARS CRONIUS, född d. . . . 1744, död d. 2 mars 1821, och ANNA CHRISTINA MUNK, född d. . . . 1740, död d. . . .

Sedan fadern, redan 1785 under det sonen Peter studerade till apotekarexamen, inköpt apoteket i Kristianstad för dennes räkning, tillträdde Cronius apoteket d. 12 april 1792. efter att hafva aflagt apotekarexamen.

C. sysselsatte sig mycket flitigt med odling af medicinalväxter och hade anlagt en särskild örtagård i närheten af stadens lärdomsskola. Till denna trädgård lämnade han skolungdomen fritt tillträde och meddelade äfven undervisning i botanik åt dem, som önskade inhämta detta för de svenska läroverken på denna tid främmande läroämne.

C. var äfven mycket intresserad af kommunens angelägenheter. Han var en af stiftarna af Kristianstads läns sparbank och deltog med gifmild hand i vården af stadens fattiga vid den tidpunkt, då ännu icke någon ordnad fattigvård fanns på platsen. I många år var han ledamot af kyrkorådet. Genom testamente af d. 16 april 1836 förordnade han att 9,000 rdr skulle öfverlämnas till fattigvårdsdirektionen i Kristianstad såsom bidrag till stiftande af en arbetsinrättning i nämnda stad.

Cronius innehade apoteket i 44 år, men synes de senare åren hafva haft detsamma utarrenderat.

Död d. 23 april 1836 i Kristianstad.

Gift d. . . . med HEDVIG CHARLOTTA FREDRICSSON, född d. . . . 1773, död d. 20 jan. 1820, dotter till — —.

Barn: LARS JOHAN, född d. 14 okt. 1806, död d. 19 nov. 1879. Elev å apoteket Nordstjärnan i Stockholm, farmacie studiosus d. 23 dec. 1825; sedermera handlande; — CHRISTINA, född d. 17 jan. 1811, död d. 13 aug. 1833, gift d. 13 juli 1830 med advokatfiskalen i hofrätten öfver Skåne och Blekinge, JOHAN PETER WEIJDLING, född d. 6 aug. 1793, död d. 24 aug. 1857; — FREDRIKA SOFIA, född d. 19 sept. 1813, död d. . . . 1863, gift d. 4 febr. 1837 med revisionssekreteraren PER ROLAND MARTIN, född d. . . . 1793 död d. 7 aug. 1842.

GAUFFIN, GUSTAF REINHOLD. Född d. 4 april 1799 på Östad i Ale härad, Älfsborgs län.

Föräldrar: Löjtnanten vid K. Närkes och Värmlands regemente SVEN ADOLF GAUFFIN, född d. . . ., död d. . . ., och BRITA WESSEL, född d. . . ., död d. . . .

G. erhöll undervisning, först i hemmet af enskild lärare och sedermera i Alingsås skola samt antogs i juni 1813 till elev å apoteket Kronan i Göteborg. Aflade d. 10 dec. 1818 farmacie studiosi-examen å nämnda apotek, och var sedan anställd å samma apotek till 1821, då han fick anställning å apoteket Svanen i Lund, där han kvarstannade till 1826. I aug. sistnämnda år begaf han sig till Stockholm för att aflägga apotekarexamen. Här bevistade han Berzelii föreläsningar i kemi och de botaniska lektionerna, den enda undervisning, som den tiden existerade för farmaceuterna. G. aflade apotekar-examen d. 27 maj 1827 inför Berzelius, under det han samtidigt innehade anställning å apoteket Markattan i Stockholm, numera Leoparden. Efter apotekarexamen tjänstgjorde G. å apoteket Hjorten i Örebro från hösten 1827 till 1828, då han flyttade till apoteket Svanen i Lund. Sistnämnda år inköpte han apoteket i Simrishamn, och tillträdde detsamma d. 22 april 1829. I aug. 1836 inköpte G. å offentlig auktion apoteket i Kristianstad och erhöi d. 25 nov. 1836 privilegium därå. Kristianstads apotek var, då G. tillträdde detsamma, i fullkomlig lägervall och omsättningen inskränkt till den minsta möjliga. Kunderna expedierades genom luckan till en simpel portgång och apoteket sköttes, vid G:s öfvertagande

däraf, af arrendatorn, biträdd af en elev och en artillerist jämte dennes hustru.

Apotekets utvidgning och omdaning i största möjliga omfång blef genast anordnad. År 1846 flyttades apoteket från en utkant af staden till fastigheten n:o 33 och 36 vid Västra storgatan. År 1857 öfverlämnade Gauffin apoteket till sin son Georg Jacob Gauffin.

Energisk, arbetsam och intresserad af allmänna angelägenheter var G. länge en af de ledande männen inom Kristianstads samhälle, och mängden af de förtroendeuppdrag, som ägnades honom och åt hvilka han med aldrig svikande ifver hängaf sig, var icke ringa.

G. flyttade år 1868 till säteriet Ljungarum i Mällby socken inom Kristianstads län, men sålde nämnda egendom 1873, hvarefter han bosatte sig i Lund. R. V. O. 1863.

Död d. 24 okt. 1890 i Lund.

Gift d. 6 aug. 1831 med MIMMI CAROLINA SOLBERG, född d. 15 jan. 1810, död d. 2 nov. 1891, dotter till inspektoren JAKOB SOLBERG och MARIA CATARINA MODÉER.

Barn: BRITA MARIA, född d. 5 jan. 1833, död d. . . . , gift 1) d. 16 aug. 1850 med kaptenen vid K. Västgöta-Dals regemente ELIAS CHRISTOFFER NORLIN, född d. 27 juni 1816, död d. . . . 1898, 2) d. 26 april 1861 med apotekaren i Båstad OLOF EMERENTIUS MORIN, född d. 14 juni 1832, död d. 1 juli 1876; — GEORG JAKOB, född d. 7 sept. 1834, död d. 22 april 1913. Apotekare (se nedan); — GUSTAF ADOLF, född d. 8 febr. 1837, död d. 6 juni 1884. Kaptän vid K. Vendes artilleriregemente; — CARL FREDRIK, född d. 27 maj 1838, död d. 10 mars 1839; — HELENA FREDRIKA, född d. 16 april 1840, död d. 22 febr. 1886, gift d. 19 sept. 1861 med apotekaren å Lejonet i Landskrona GUSTAF ELIS BERGH, född d. 10 aug. 1826, död d. 11 nov. 1895; — LARS CARL AXEL, född d. 15 maj 1841, död d. 25 maj 1916. Apotekare (se nedan); — LUDVIG FREDRIK, född d. 18 sept. 1842. Landtbrukare; — FRANS REINHOLD, född d. 5 nov. 1843; — SOFIA CECILIA, född d. 18 aug. 1845, död d. 27 jan. 1918, gift d. 29 sept. 1864 med apotekaren å Lejonet i Jönköping CARL BERNHARD NAPOLEON FALK, född d. 10 juli 1835, död d. 12 nov. 1906; — EMIL MAGNUS TEODOR, född d. 29 aug. 1846. Farmacie studiosus d. 6 dec. 1866; — HEDDA CHARLOTTA, född d. 8 nov. 1847, gift d. 8 dec. 1865 med d. v. regementsskrifvaren vid K. Norra Skånska infanteriregementet,

kaptenen CARL LUDVIG BERGENGREN, född d. 10 nov. 1833, död d. . . . 1914; — ANNA DOROTEA, född d. 5 jan. 1849, gift d. 19 dec. 1873 med f. d. häradshöfdingen i Aspelands och Handbörds domsaga PHILIP ROBERT WESTER, född d. 9 okt. 1840.

GAUFFIN, GEORG JACOB. Var åren 1859—1868 ägare af apoteket Svanen i Kristianstad. (Se under apoteket Kronan i Norrköping, sid. 500).

GAUFFIN, LARS CARL AXEL. Född d. 15 maj 1841 i Kristianstad.

Föräldrar: Apotekaren i Simrishamn sedan på Svanen i Kristianstad GUSTAF REINHOLD GAUFFIN, född d. 4 april 1799, död d. 24 okt. 1890, och MIMMI CAROLINA SOLBERG, född d. 15 jan. 1810, död d. 2 nov. 1891.

Efter erhållen enskild undervisning aflade G. d. 21 maj 1858 mogenhetsexamen i Lund, hvarefter han i aug. s. å. blef elev å apoteket i Askersund. Från d. 1 sept. 1860 fortsatte G. elevtjänstgöringen hos brodern å apoteket Svanen i Kristianstad, och aflade där farmacie studiosi-examen d. 31 jan. 1861. Inskrefs redan höstterminen påföljande år vid farmaceutiska institutet och aflade där apotekarexamen d. 31 maj 1864. Han tjänstgjorde sedermera på apoteken Svanen i Kristianstad och i Visby samt inköpte d. 10 mars 1868 det förra apoteket, som han tillträdde d. 1 juli s. å. Erhöll d. 21 aug. s. å. privilegium å detsamma.

G. tog verksam del i fädernestadens kommunala angelägenheter och var mycket anlitad i dylika värf. Han var sålunda trots sina 75 år kyrkovärd och ledamot i styrelsen för stadens sparbank.

R. V. O. 1906.

Död d. 25 maj 1916.

Gift 1) d. 17 nov. 1865 med HILMA CAROLINA LJUNGGREN, född d. 25 sept. 1844, död d. 6 mars 1870, dotter till grosshandlanden CARL JOHAN FULGENTIUS LJUNGGREN och CAROLINA CHARLOTTA SOFIA HÖLM.

Barn: CARL GUSTAF, född d. 16 nov. 1866. Med. lic., praktiserande läkare i Malmö; — ANNA CAROLINA, född d. 3 sept. 1868; — HILMA MARIA, född d. 13 febr. 1870.

2) d. 15 maj 1871 med JOHANNA LAURENTIA HOLM, född d. 10 nov. 1843, dotter till rådmannen ANDERS HOLM och VILHELMINA SÖDERHOLM.

Barn: SELMA AUGUSTA, född d. 20 febr. 1872; — EBBA JOHANNA, född d. 23 april 1874; — AXEL WILHELM REINHOLD, född d. 1 juli 1877. Fil. d:r, intendent vid Nationalmuseum i Stockholm; — LARS GEORG HJALMAR, född d. 23 juli 1880. Kapten vid K. Norra skånska infanteriregementet.

HORNER, GEORG FERDINAND. Född d. 21 juli 1864 i Stockholm.

Föräldrar: Korkfabrikören GUSTAF ADOLF HORNER, född d. 22 sept. 1825, död d. 17 sept. 1894, och JOHANNA (JANETTE) ELISABETH FERNSTRÖM, född d. 19 nov. 1830, död d. 19 juni 1877.

Efter att hafva genomgått fem klasser i Maria elementarläroverk i Stockholm, antogs H. d. 11 aug. 1879 till elev å apoteket i Mariefred, hvilken anställning han innehade till i febr. 1881. Fortsatte elevtjänstgöringen å apoteket Kärnan i Hälsingborg från d. 1 mars s. å. till d. 1 nov. 1883 och aflade farmacie studiosi-examen d. 25 jan. 1884. Tjänstgjorde därpå i Oskarshamn från d. 11 febr. 1884 till hösten 1885, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Under studietiden tjänstgjorde H. sommaren 1886 på apoteken Enhörningen i Stockholm och i Mönsterås samt sommaren 1887 å apoteket i Falun. Aflade apotekarexamen d. 19 jan. 1888 och tjänstgjorde där-
efter å apoteket i Ragunda från d. 16 mars 1888 till d. 19 jan. 1895. Var därpå föreståndare för medikamentsförrådet i Ramnäs från d. 1 febr. 1895 till d. 9 mars 1897 och hade sedan anställning å apoteket Kronan i Malmö från d. 1 april 1897 till d. 31 aug. 1905. Han var därjämte apotekets föreståndare under tiden från d. 1 april 1897 till d. 1 nov. 1904. Konditionerade sedan från d. 22 sept. 1905 till d. 7 juni 1906 å apoteket Kronan i Kristianstad och från d. 10 juni 1906 till d. 1 april 1909 å apoteket i Sköfde. Erhöll d. 22 jan. 1909 privilegium å nya apoteket Pantern i Karlskrona och d. 18 okt. 1917 transport till apoteket Svanen i Kristianstad, hvilket han 1918 flyttade till fastigheten n:o 41 i hörnet af Nya boulevardgatan och Stortorget.

Apoteket afsynades i sina nya lokaler d. 8 aug. s. å.

Gift d. 25 aug. 1896 med ELIN MATILDA HÖRNSTRÖM, född d. 29 april 1874, dotter till handlanden GEORG ADOLF HÖRNSTRÖM och ULRIKA DANIELSSON.

Barn: RUTH INGRID ELISABETH, född d. 16 aug. 1897; — ELIN SVEA MATILDA, född d. 15 juli 1900; — DAGNY SIGNE JEANETTE, född d. 19 aug. 1902; — EINAR GEORG GUSTAF, född d. 2 febr. 1909; — RAGNAR GEORG WILHELM, född d. 9 sept. 1915.
